

NUMMER

6·79

LEDAR FORUM

TIDSKRIFT FÖR KOOPERATIVA LEDARES FÖRBUND

Stockholm Närradio

Svea ljudstudio

Varför utökade Svea Annonssbyrå sitt sortiment av tjänster med denna verksamhet?

Hur blev Svea ljudstudio – en annonsbyrås ljudstudio – "godkänd" som sändare av program för Stockholms Närradio?

Hans Molander, tekniskt och affärsutvecklingsansvarig för vissa sektioner på Svea Annonssbyrå, berättar här, hur Svea lyckades få tillstånd att sända närradioprogram.

Sveas ljudstudio byggdes upp i början av 1960-talet, och de personella och tekniska investeringarna anpassades då efter de krav KF och föreningarna ställde på detta "nya" medium i kommunikationsmixen. I takt med ökade krav, utökade också Svea resurserna. Alla minns vi de riksspot, som koordinerade till rikskampanjen, sändes ut i de flesta av våra varuhus

och större butiker. Överallt sändes också då den mjuka "kasttrade" bakgrundsmusiken, som på ett behagligt sätt dämpade slammer och buller från kassaapparater och rulltrappor etc, personalen och kunderna till fromma. (Vetenskapligt vederlagt i såväl europeiska som amerikanska undersökningar).

Riksspot och annat på Svea producerat reklam- och informationsbudskap har under senare år minskat kraftigt och uppgår idag knappt till en tiondel av 60-talets volym. Även bakgrundsmusiken har minskat (vilka saksakal?) och är nu nere i ca 30 procent.

Detta betyder i klartext, att utnyttjandegraden av ljudstudions resurser sjönk och blev för låg! Någonting måste göras!

När riksdagen så beslutade om närradion, såg vi på Svea vår chans att åter kunna höja utnyttjandegraden.

Under 1978 tog därför AV-sektionen upprepade kontakter med Stockholms Närradiokommitté. I början av 1979 erhöi vi en förteckning över de företag, organisationer, föreningar och klubbar, vilka hade anmält sitt intresse för att sända program i Stockholms Närradio.

Vi kontaktade omedelbart Televerket och begärde anslutningskabel till Televerkets närradiosändare. Televerket svarade då, att inga ljudstudios på egen begäran kunde få anslutningskabel, utan hela närradiosystemet byggdes på att de sändarintresserade själva skulle yrka på att få sända via den och den ljudstudion. Ju fler och ju "tyngre" intressenter, som yrkade på att samarbeta med en viss ljudstudio, desto säkrare var den ljudstudion att få anslutningskabel.

Kostnaderna för anslutning var så ringa, att inga speciella investeringsbeslut krävdes. Kärnproblemet var alltså att fånga in så många intressenter som möjligt och få dessa "tända" på vår ljudstudio. Vi måste

Samtliga fotografier tagna av Georg Gustafsson, Svea.

TV 2:s Rapport på plats.

Anders Bjurström, Svea, hälsar lyssnarna välkomna till premiärsändningen av Stockholm Närradio

därför informera intressenterna, dels om att det fanns en Svea-ljudstudio med en teknisk utrustning, som motsvarade Televerkets krav, och dels vilka tjänster — inspelning i studio, ljudbandsredigering, kopiering av spole och kassett samt enbart uppspelning av färdiga program — vi kunde erbjuda.

I den information, som vi ansåg att sända ut, måste emellertid vissa tekniska radiotermer och data ingå, fakta som för den invigde var ABC, men för oss var ett okänt språk.

Den 15:e mars skulle vi få förstärkning på AV-sektionen, i och med att Anders Bjurström från Sveriges Radio då skulle börja som producent på Svea. Han är ljud- och radioexpert och har dessutom under de senaste åren undervisat på Journalisthögskolan i planering, produktion och genomförande av radioprogram. Innan han började, kunde vi inte ge ovan nämnda tekniska faktainformationer. Tiden gick, och eftersom närradiostarten i Stockholm var bestämd till den 29 maj, började klockan närma sig fem över tolv.

Allt nog, Anders Bjurström kom och informationsbrevet gick ut med korrekta tekniska fakta och med ett tillägg av en offert på ett utbildningspaket. Denna utbildning var en förkortad version av Journalisthögskolans kurs i ljud och radio. Distributionen av breven följdes av telefonkontakter med samtliga intressenter.

Att klockan verkligen var över tolv begrep vi ganska snart, ty de flesta intressenterna svarade kort, att de hade löst ljudstudioproblemet. Även Konsum Stockholm hade löst detta problem. **Ingen av de folkrörelser, som var på listan, visade något intresse för den folkrörelseägda ljudstudion "Svea".**

Till stor del tack vare Anders Bjurströms utbildningspaket fick vi till sist så många napp, att vi erhöll anslutningskabel (9 i Stockholm).

Vi installerade då en styrenhet med tre precisionsklockor (rätt tid viktigt).

Till varje klockas styrenhet kopplades en studiobandspelare. På bandspelaren lägger man in ett i förväg i vår studio bandat radioprogram. När detta program enligt sändningschemats tidsangivelse skall ut i etern, går en impuls från klockan, bandspelaren startar, och programmet går via anslutningskabeln till televerkets sändare ut i etern.

Detta betyder, att tre sändningar kan gå från vår studio, t ex en söndagsmorgon, utan att någon personal behöver vara närvarande.

Genom utbildningen, som sedan skedde i Sveas lokaler inklusive ljudstudio, präglade vi, bildligt talat, eleverna, d v s dessa intressenter till vår ljudstudio. Efter kursen kunde vi sluta produktions- och uppspelningskontrakt med 11 nya kunder.

Några exempel. Fritidsfiskarna, Adventkyrkan, Religiöst forum, M-klubben, KDS, Pleiaderna, Svenska Företagares Riksförbund.

Televerket hade under tiden utarbetat det första halvårets sändningschema, och där kunde vi glädjande nog utläsa, att premiärsändningens första fyra timmar var program från Svea ljudstudios nya kunder. Fritidsfiskarna skulle först ut i etern.

Att premiärsändningen skulle ske från Sveas ljudstudio förde naturligtvis med sig, att vi måste rusta oss för att kunna ta emot TV-reportrar, radioreportrar samt journalister från Stockholmspressen plus eventuellt andra personer från statliga verk och även representanter från andra radiobolag.

Vi vill inte här orda om premiärsändningen, som blev en succé. De flesta har säkert observerat, att samtliga Stockholmstidningar beskrev Svea Ljudstudio i ord och bild. Även Rapport och Aktuellt visade Svea ljudstudio. Några ögonblicksbilder kan dock vara värda att referera. Helt självklart pirrade det i nervtrådarna, när Ragnar Sjöström, Televerket, ringde upp Televerkets sändarstation ifrån vår ljudstudios teknikerrum och kollade, att programmet gick ut i etern. På hans min såg vi, att han var nöjd.

Att vår ljudtekniker Kenneth Andersson darrade litet på handen, när han satt vid manöverbordet, berodde kanske mindre på nervositet än på glädje över att äntligen få jobba "proffsigt".

Att Radio Luxemburgs och Radio Berns reportrar var så nöjda med det de såg, att de bad att senare få diskutera med oss om att göra sina Sverigeprogram i vår studio, det gjorde gott i själen.

Att vår programledare Anders Bjurström på bilderna i tidningarna blev fritidsfiskare gjorde ju inte historien sämre, med tanke på att vårt gemensamma arbete verkligen givit napp!

Fiskafänget fortsätter, och som avslutning vill jag endast säga, att sakta men säkert höjer vi nu utnyttjandegraden på såväl de personella som de tekniska resurserna.

Ragnar Sjöström, Televerket, ringer och kontrollerar att sändningen går ut som den ska på premiärdagen den 29 maj 1979.

Jean Sprecher från den schweiziska radion bandar premiärsändningen som sedan delvis (via telefon) sändes över Berns radio.

